

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Natura 2000- plejeplan

for Naturstyrelsens arealer

i Natura 2000-område nr. 11
Solsbæk

Titel:

Natura 2000-plejeplan for
Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-
område nr. 11 Solsbæk

Udgiver:

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
www.nst.dk

År:

2012

Foto:

Naturstyrelsen

Kort:

Naturstyrelsen, på baggrund af kortmaterialer i henhold til tilladelse
G18/1997 (Kort og Matrikelstyrelsen)

ISBN nr.

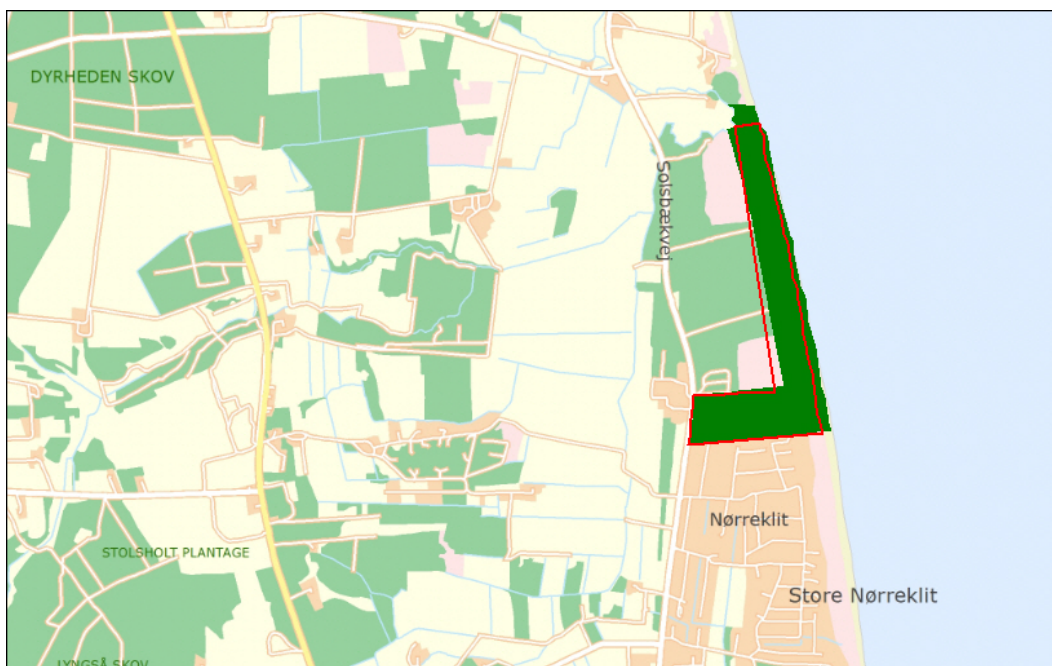
978-87-7279-895-0

Må citeres med kildeangivelse.

Generelt

Naturstyrelsen har udarbejdet Natura 2000-planer for 246 områder i Danmark.

Denne plejeplan følger op på Natura 2000-planen for område N11 *Solsbæk* og vedrører Naturstyrelsens arealer på 30 ha.

Billede 1 Oversigt over Natura 2000-områdets afgrænsning (rød streg) og styrelsens arealer (stærk grøn farve) i området.

I denne plejeplan er arealer og indsats begrænset til lysåbne naturtyper. Bemærk, at den samlede arealforvaltning på Naturstyrelsens arealer i området er omfattet af flere planbestemmelser og retningslinjer end dem, der findes i denne plan.

For supplerende læsning henvises til

<http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/Skov/Statsskovene/Drift/Driftsplan/Vendsyssel/>

Naturstyrelsen skal udarbejde et resumé af plejeplanen, som skal tilgå berørte kommuner. Dette resumé er indsat som bilag 1.

Der er udarbejdet en såkaldt miljøvurdering ("SMV") af plejeplanen. Den er indsat som bilag 2.

Plejeplanen skal senest være gennemført med udgangen af år 2015.

Områdebeskrivelse

Området er et af Nordjyllands mindste Natura 2000-områder. Det ligger langs Vendsyssels østkyst ved udløbet af det mindre vandløb, Solsbæk. Naturen i området består næsten udelukkende af forskellige klittyper, som dannes på sand, som er særdeles kalkrigt pga. knuste skaller fra muslinger og snegle. Området har fine forekomster af både grå klitter, grønne klitter, enebærklitter og klithede. Grønsværsklitten er stedvist meget veludviklet med tæt tæppe af artsrig urtevegetation, bl.a. med ansvarsarten Nikkende Kobjælde. Der forekommer desuden kattefod og kvan i området. Gråklitten har åbne vindbrud og forholdsvis høj artsdiversitet af laver. Selve Solsbæk er en lille bæk med ringe faldhøjde.

For en uddybende beskrivelse af Natura 2000-området, herunder præsentation af udpegningsgrundlaget for området, henvises til [Natura 2000-planen](#). På Naturstyrelsens hjemmeside kan der også findes forklaring af begreber mv.

Tabel A Naturtyper i plejeplanen

Naturtype	Nr.	Navn	Areal ejet af NST (ca. ha)
Lysåbne naturtyper	2130	Grå/grøn klit	12
	2140	Klithede	9
	2190	Klitlavning	1
Ialt			22

Tabel A viser Naturstyrelsens arealerne med naturtyper i området.

Mål og plejetiltag

I dette afsnit beskrives Naturstyrelsens mål for lysåbne naturtyper i denne planperiode. Der kan være flere mål for et givent areal med en naturtype.

Desuden præsenteres de typer af pleje/drift, som styrelsen forventer at anvende. På et givent areal kan der forekomme mere end én slags pleje/drift.

Arealtallene i tabellerne udtrykker Naturstyrelsens bud på omfanget af de enkelte plejetiltag.

❖ Lysåbne naturtyper

Der foretages *løbende* pleje ved f.eks. græsning eller slåning på klitheder, -lavninger og grøn klit.

Der foretages *enkeltstående* indgreb i form af rydning af opvækst på hele arealet samt evt. fjernelse af eksotiske træarter som contortafyr, bjergfyr, østrigsk fyr m.v. Invasive buskarter som gyvel og rynket rose bekæmpes ved nedskæring og efterfølgende græsning, som beskrevet ovenfor. Understøttelse af naturlig hydrologi sker i den nordlige del af arealet omkring udløbet af Solsbækken ved at foretage slet på bredvegetationen og nedskære yderligere tilgroning på de fugtige dele.

Der iværksættes rydning på de af fremmede træarter tilgroede arealer med henblik på at udvikle mere klithede, klitlavning og grøn klit.

De veludviklede enebærkrat samt enkeltstående enebuske søges bevaret og evt. udvidet på længere sigt.

Tabel B Mål for lysåbne naturtyper

			Periodens mål	Ha (ca.)
Eksisterende habitatnatur	2130	Grå/grøn klit	Naturtypebevarende pleje	12
	2140	Klithede	Naturtypebevarende pleje	9
	2190	Klitlavning	Naturtypebevarende pleje	1
Potentiel habitatnatur			Udvikling mod 2130 Grå/grøn klit	3
			Udvikling mod 2140 Klithede	3
			Udvikling mod 2190 Klitlavning	<1

Tabel C Pleje af hensyn til lysåbne naturtyper

			Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Ha (ca.)
Eksisterende habitatnatur	2130	Grå/grøn klit	Bekæmpelse af andre problemarter	nyt	1
			Rydning af opvækst	nyt	1
	2140	Klithede	Rydning af bevoksning	eksisterende	<1
			Rydning af opvækst	nyt	1
	2190	Klitlavning	Rydning af opvækst	nyt	<1
Potentiel habitatnatur			Bekæmpelse af invasive arter	nyt	3
			Rydning af bevoksning	eksisterende	6

I tabel C er der en opdeling til to kategorier:

- "Eksisterende driftsplan mv.": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor den pågældende drift/pleje allerede forekommer eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at tiltaget skal gennemføres.
- "Nyt": Kategorien omfatter de tiltag, der først er blevet fastlagt med denne plejeplan.

Bemærk, at hvis 100 ha ryddes for opvækst eller invasive arter der dækker 2 % , regnes det som rydning af 2 ha.

❖ Ændring af naturtype

Som tidligere nævnt skal nogle af områdets arealer uden habitatnatur udvikle sig til naturtyper på sigt. Tabellen H viser, hvad periodens indsats forventes at betyde for de enkelte naturtypers udstrækning på sigt.

Udvidelsesmål	Forøgelse på sigt, ca. ha
Udvikling mod 2130 Grå/grøn klit	3
Udvikling mod 2140 Klithede	3
Udvikling mod 2190 Klitlavning	<1
<i>Ialt</i>	6

Tabel H Planlagte udvidelser af naturtyper

Bilag

Bilag 1: Resumé af plejeplan for Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-område N11

Naturstyrelsen ejer hovedparten af området.

Tabel a Kortlagte naturtyper på Naturstyrelsens arealer i området

Naturtype	Nr.	Navn	Areal ejet af NST (ca. ha)
Lysåbne naturtyper	2130	Grå/grøn klit	12
	2140	Klithede	9
	2190	Klitlavning	1
Ialt			22

Indsats for naturtyperne

I det følgende angives Naturstyrelsens planlagte indsats for *naturtyperne* på udpegningsgrundlaget. Indsatsen er beskrevet i 2 tabeller:

- Lysåbne naturtyper
- Planlagte udvidelser af naturtyperne

I tabel b skelnes mellem "Eksisterende driftsplan mv." og "Nyt", da der allerede ifølge driftsplaner m.m. for styrelsens arealer skal ske en drift/pleje, der bidrager til at gennemføre plejeplanen.

Tabel b Planlagt indsats for lysåbne naturtyper

Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Ha (ca.)
Bekæmpelse af andre problemarter	nyt	1
		1
Rydning af uønsket opvækst	eksisterende	<1
	nyt	3
		3

Udvidelsesmål	Forøgelse på sigt, ca. ha
Udvikling mod 2130 Grå/grøn klit	3
Udvikling mod 2140 Klithede	3
Udvikling mod 2190 Klitlavning	<1
Ialt	6

Tabel d Planlagte udvidelser af naturtyper

Bilag 2: Miljøvurdering af Natura 2000-plejeplanen for Natura 2000 område nr. 11 Solsbæk.

Den enkelte plejeplan skal i henhold til lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 om miljøvurdering af planer og programmer have sin egen miljørapport. Rapporten skal indeholde de oplysninger, der følger af bilag 1 i loven.

Der er også udarbejdet en miljøvurdering af Natura 2000-planen, som ligger på Naturstyrelsens hjemmeside: http://www.naturstyrelsen.dk/NR/rdonlyres/99175515-EFBB-4198-9CF1-FE4D19B20A1F/110480/11_solsbk_SMV.pdf

a) Planens indhold og hovedformål samt andre relevante planer

❖ Indhold

Det primære indhold i plejeplanen for Naturstyrelsens areal er en oversigt over planperiodens mål og plejetiltag for naturtyper og arter på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag.

❖ Formål

Plejeplanens formål er at udmønte Natura 2000-planen på Naturstyrelsens andel af Natura 2000-området. Indsatsen i 1. planperiode skal sikre eksisterende naturværdier på udpegningsgrundlaget og indlede en proces, der genopretter eventuel akut truet natur under hensyntagen til eventuelle modstridende naturinteresser.

❖ Relevante planer

Plejeplanen følger op på Natura 2000-planen for området. Udover at være omfattet af plejeplanen, er Naturstyrelsens arealer også underlagt andre interne retningslinjer for arealforvaltningen. I det omfang der måtte være modstrid mellem dem og plejeplanen, vil plejeplanen blive fulgt.

Natura 2000-områdets udstrækning og afgrænsning er identisk med fredningen "Professorens plantage", som er en rekreativ fredning.

b) Nuværende miljøstatus og nul-alternativet

Områdets nuværende miljøstatus er gennemgået i Natura 2000-planen for det aktuelle område, hvorfor der henvises til denne.

Hvis ikke plejeplanen for 1. planperiode iværksættes, risikerer områdets lysåbne klittyper at gro til i skov og invasive buske.

De lysåbne arealer vil blive plejet i henhold til Naturstyrelsens naturplejestrategi og lokale driftsplan. Arealerne vil blive drevet uden gødskning, sprøjtning eller omlægning. Alle forekomster af naturtyper vil dog ikke nødvendigvis udvikles i retning af eller fastholdes i gunstig bevaringsstatus, hvis ikke plejeplanen iværksættes.

c) Miljøforhold i områder, der kan blive væsentligt berørt af plejeplanen

- Den planlagte plejetiltag vil påvirke arealet og tilstanden af naturtyperne.
- Plejeindgrebene (med henblik) på lysåben natur vil påvirke det åbne landskab

d) Eksisterende miljøproblemer

Der er en række trusler mod naturtyper og arter på områdets udpegningsgrundlag, herunder især tilgroning, delvist med invasive arter. Truslerne er systematisk beskrevet i Natura 2000-planen for området, hvorfor der henvises til denne.

e) Relevante internationale miljøbeskyttelsesmål

Plejeplanen er en udmøntning af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver implementeret i dansk lov via miljømålsloven og skovloven. Plejeplanen vil sikre, at areal og tilstand af naturtyper på udpegningsgrundlaget, samt levesteder for arter på udpegningsgrundlaget, ikke går tilbage eller forringes. Samtidig vil der ske en særlig indsats for truede naturtyper og arter.

I henhold til EU's vandrammedirektiv er det overordnede mål at naturlige vandforekomster opnår "god tilstand". Direktivet er implementeret via miljømålsloven og skal realiseres med vandplanerne. Arbejdsdelingen mellem vandplanerne og Natura 2000-planerne (og dermed plejeplanerne) er således, at vandplanlægningen tager sig af vandkvalitet i vandløb, større søer, kystvande og fjorde, mens Natura 2000-planlægningen tager sig af småsøer og hydrologien på naturarealer som f.eks. rigkær og andre engarealer.

Natura 2000-direktiverne er blandt EU's bidrag til gennemførelsen af en række internationale biodiversitetskonventioner som f.eks. Ramsar-konventionen, Bern-konventionen og Bonn-konventionen, samt delmål 11 og 12 blandt de 20 delmål som blev vedtaget ved partsmødet i FN's biodiversitetskonvention i Nagoya i 2010 (Aichi-målene). Delmål 11 og 12 omhandler netop beskyttelse af naturområder og arter.

f) Planens indvirkning på miljøet

Planens indvirkning på	Påvirkes	Ingen væsentlig påvirkning	Redegørelse for indvirkning
Biologisk mangfoldighed	X		Den biologiske mangfoldighed knyttet til naturtyper på udpegningsgrundlaget sikres og øges via rydning, bekæmpelse af invasive arter. Den planlagte drift og pleje fastholder og/eller genopretter naturtyperne på udpegningsgrundlaget med deres karakteristiske arter. Genopretningen af naturtyperne vil typisk ske på bekostning af mere artsfattige og "trivielle" naturtyper.
Befolkningen	X		Mulighederne for rekreative oplevelser i tilknytning til området sikres eller forbedres via et forbedret naturgrundlag.
Menneskers sundhed		X	
Fauna og flora	X		Naturstyrelsen har ingen registreringer af rødlistede eller bilag IV arter på lokaliteten.

Det må anses for sandsynligt at der forekommer bialg IV-arter. Især Odder må strejfe i området. Der kan også være en mindre bestand af flagermus, især Vandflagermus. Markfirben kunne også forekomme.

Af rødlistede arter er der givet insekt- og svampearter knyttet til klittyperne.

Desuden en bestand af Nikkende Kobjælde, der i Gulliste er angivet som dansk ansvarsart.

Plejetiltagene vil også tilgodese evt. forekomster af disse arter.

Jordbund X

Vand X

Luft X

Klimatiske faktorer X

Materielle goder X

Mindre skov/tilgronings areal konverteres til lysåben naturtype og dermed forsvinder de langsigtede muligheder for træproduktion på arealet.

Landskab X

Klittlandskabet bliver mere synligt når opvækst fjernes.

Kulturarv, herunder kirker X

Arkitektonisk arv X

Arkæologisk arv X

g) Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet

Plejeplanen forventes ikke at få negative konsekvenser for miljøet, men vil derimod sikre og forbedre områdets naturgrundlag, med fokus på arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget. Der vurderes derfor ikke at være behov for foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet.

h) Grundlag for prioriteringer og valg

Natura 2000-planen udgør grundlaget for plejeplanens prioriteringer og valg. I de tilfælde hvor der har været forudset en modstrid mellem hensyn til forskellige arter og/eller naturtyper på områdets udpegningsgrundlag, har Natura 2000-planen allerede foretaget denne prioritering.

i) Overvågning

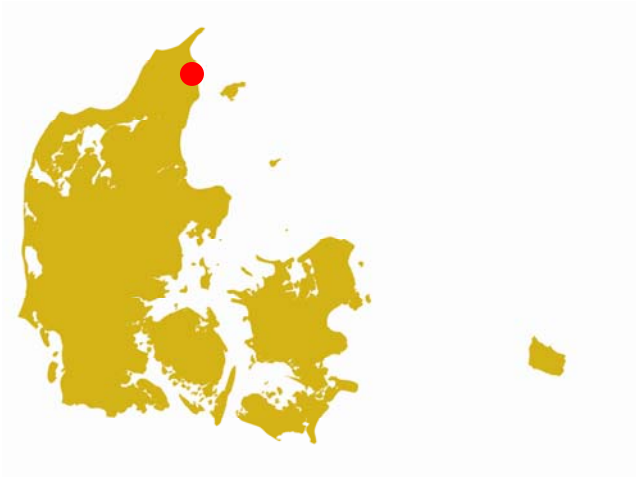
Natura 2000-indsatsen bliver løbende overvåget i forhold til udpegningsgrundlag og naturværdier via NOVANA overvågningsprogrammet. Desuden afreporterer Danmark den nationale indsats vedrørende habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne til EU-kommissionen hvert 6. år.

j) Ikke-teknisk resume

I medfør af lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 er der foretaget en miljøvurdering af plejeplanen for Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-område nr. 11 *Solsbæk*. Plejeplanens formål er at udmønte Natura 2000-planen for de pågældende arealer ved at sikre eller forbedre tilstand og bevaringsprognose for de naturtyper, området er udpeget for at beskytte. Hvis ikke plejeplanen iværksættes, vil naturtyperne blive plejet/drevet med vidtgående naturhensyn i henhold til Naturstyrelsens øvrige planer og strategier. Alle forekomster af naturtyper vil dog ikke nødvendigvis udvikles i retning af eller fastholdes i gunstig bevaringsstatus, hvis ikke plejeplanen iværksættes.

Plejeplanen forventes at sikre og forbedre naturtilstanden i området ved hjælp af ekstensiv drift og pleje af de lysåbne naturtyper på områdets udpegningsgrundlag samt genopretning af mere naturlige hydrologiske forhold. Dermed sikres og øges også de landskabelige værdier, og mulighederne for rekreative oplevelser knyttet til lysåben natur.

Plejen tager desuden hensyn til rødlistede arter, bilag IV arter og arkæologiske forhold.

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Haraldsgade 53
DK-2100 København Ø
Tlf.: (+45) 72 54 30 00

www.nst.dk